

กิสาคอตม์ วตถุ ๗

“โย จ วสฺสสคํ ชีเวติ อิมํ ฌมฺมเทสนํ สตุถา เขตวเน
วิหรนฺโต กิสาคอตม์ อารพภ กเถสิ ๗

ทรัพย์สินของเศรษฐีกลายเป็นถ่าน

(หน้า ๑๔๓-๑๔๕ สาวตถุขัย กิเรกสฺส - มลฺลมาณา วิจรติ)

สาวตถุขัย กิเรกสฺส เสฏฺฐิสฺส เคเห จตฺตาศีโกฏฺฐิณํ
องฺคารา เอว หุตฺวา อฏฺฐาสิ ๗ เสฏฺฐิ ตํ ทิสฺวา อุปฺปนฺนโสโก
อาหารํ ปฏิกฺขิปิตฺวา มลฺลจเก นิปชฺชติ ๗ ตสฺเสโก สหายโก เคหํ
คนฺตฺวา “สมฺม กสฺมา โสจสีติ ปุจฺฉิตฺวา ตํ ปวตฺตี สุตฺวา
“สมฺม มา โสจิ, อหํ เอกํ อุปายํ ชานามิ, ตํ กโรหิติ ๗
“กํ กโรมิ สมฺมาติ ๗ “สมฺม อตฺตโน อาปณฺเณ กิลณฺชํ ปตฺถริตฺวา
องฺคาเร ราสี กตฺวา วิกฺกีนฺนโต วิย นิสิตฺ, อาคตาคเตสุ
มนฺุเสสุ เย เอวํ วทนฺติ ‘เสสชฺนา วตฺถเตลมธฺพานิตาทีนิ
วิกฺกีนฺนติ, ตฺวํ ปน องฺคาเร วิกฺกีนฺนโต นิสินฺโนสีติ, เต
วเทยฺยาสี ‘อตฺตโน สนฺตํ อวิกฺกีนฺนโต กํ กริสฺสามิติ; โย ปน
ตํ เอวํ วเทติ ‘เสสชฺนา วตฺถเตลมธฺพานิตาทีนิ วิกฺกีนฺนติ, ตฺวํ
ปน หิริณฺณสฺวณฺณํ วิกฺกีนฺนโต นิสินฺโนสีติ, ตํ วเทยฺยาสี ‘กํ
หิริณฺณสฺวณฺณนฺติ, ‘อิทฺนติ จ วุตฺเต, ‘อาหฺร ตาว นนฺติ หตฺถเอหิ
ปฏิกฺขเจยฺยาสี, เอวํ ทินฺนํ ตว หตฺถเอ หิริณฺณสฺวณฺณํ ภวิสฺสติ;
สา ปน สเจ กุมาริกา โหติ, ตว เคเห ปุตฺตสฺส นํ อหฺริตฺวา
จตฺตาศีโกฏฺฐิณํ ตสฺสา นียฺยาเทตฺวา ตาย ทินฺนํ วลฺลเชยฺยาสี;
สเจ กุมาริ โหติ, ตว เคเห วยปฺปตฺตํ ธีตรํ ตสฺส ทตฺวา

จตุตทาพีสโกฏฐันนํ ตสฺส นียฺยาเตตฺวา เตน ทินฺนํ วัลลฺลฺเชยฺยาสีติ
 ฯ โส “ภทฺทโก อุปาโยติ อตฺตโน อาปณฺเ องฺคาเร ราสี กตฺวา
 วิกุกฺกนฺโต วิย นิสีทิ ฯ เย นํ เอวมาหํสุ “เสสชฺนา วตฺถเตลมธฺ-
 ภาณิตาทีนํ วิกุกฺกนฺติ, ตฺวํ องฺคาเร วิกุกฺกนฺโต นิสินฺโนสีติ,
 เตสํ “อตฺตโน สนฺตํ อวิกุกฺกนฺโต ก็ กริสฺสามีติ ปฏฺวิจฺจํ อทา
 สิ ฯ อเถกา โคตมี นาม กุมาริกา กิสฺสรีรตฺยา “กิสฺสาคอตมีติ
 ปญฺญาเยมานา ปรีชิตฺตกฺกสฺส ชีตา อตฺตโน เอเกน กิจฺเจน
 อาปณฺทวารํ คตา ตํ เสฏฺฐี ทิสฺวา เอวมาห “ก็ ตาต เสสชฺนา
 วตฺถเตลมธฺภาณิตาทีนํ วิกุกฺกนฺติ, ตฺวํ หิริลฺลฺลฺสฺวณฺณํ วิกุกฺกนฺโต
 นิสินฺโนสีติ ฯ “กํ อมฺม หิริลฺลฺลฺสฺวณฺณนฺติ ฯ “นฺนุ ตฺวํ
 ตเทว คเหตุวา นิสินฺโนสีติ ฯ “อาหฺร ตาว ตํ อมฺมาติ ฯ สา
 หตฺถปฺปรี คเหตุวา ตสฺส หตฺถเอ จเปสิ ฯ ตํ หิริลฺลฺลฺสฺวณฺณเมว
 อโหสิ ฯ อถ นํ เสฏฺฐี “กตฺรนฺเต อมฺม เคนฺหฺติ ปุจฺฉิตฺวา,
 “อสุกฺขนฺนามาติ วุตฺเต, ตสฺสา อสฺสามิกภาวํ ญตฺวา ฐนํ ปฏฺฐิสา
 เมตฺวา ตํ อตฺตโน ปุตฺตสฺส อาเนตฺวา จตฺตาพีสโกฏฐันนํ ปฏฺฐิ
 ฉาเปสิ ฯ สพฺพํ หิริลฺลฺลฺสฺวณฺณเมว อโหสิ ฯ

ตสฺสา อปฺเรน สมเยน คพฺโภ ปตฺติจฺหิ ฯ सा तस्माज्जयेन
 पुत्तं विद्यायि । सो पत्सा कमनगाले गालमगालि । सा अत्थि
 ज- पुप्पमरणตาย तं णापेतुं निहरन्ते निवारेतवा “पुत्तसฺส
 मे เกสชฺชํ ปุจฺฉิสฺสามีติ มตฺกเลวริ องฺเกนาทาย “อปี นุ मे
 पुत्तसฺส เกสชฺชํ ชานาถาติ ปุจฺฉนฺตี ฆรปฺปฏฺฐิปาฏฺฐิยา วิจฺจติ ฯ
 อถ นํ มนุสฺสา “อมฺม อุมฺมตฺติกาสิ ชาตา, มตฺปुत्तसฺส
 เกสชฺชํ ปุจฺฉนฺตี วิจฺจสีติ วทฺนฺติ ฯ सा “อวสฺสํ มม पुत्तसฺส

เกสซชชานนัง กฤษสามิติ มณณมานา วิจรรติ ฯ

นางกิสาคอตมิบวชในพุทธศาสนา

(หน้า ๑๔๕-๑๔๗) อถ นัง เอโก ปณฺฑิตปุริโส - กิสาคอตมิวตฺถุ)

อถ นัง เอโก ปณฺฑิตปุริโส ทิสฺวา “อัย มม ชีตา ปจฺม
ปุตฺตัง วิชชตา ภวิสฺสติ อทฺธิจฺจุพฺพมรรณา, มยา อิมิสฺสา
อวสฺสเยน ภวิตฺถุ วฏฺฏตีติ จินฺนเตตฺวา อาห “อมฺม อหํ เกสซชฺชํ น
ชานามิ, เกสซชชานนัง ปน ชานามิติ ฯ “โก ชานาติ ตาตาติ ฯ
“สตฺถา อมฺม ชานาติ, คจฺฉ ตํ ปุจฺฉาติ ฯ สว “คมิสฺสามิ ตาต,
ปุจฺฉนิสฺสามิ ตาตาติ วตฺวา สตฺถารํ อุปสงฺกमितฺวา วนฺทิตฺวา เอ
กมณฺต์ จิตา ปุจฺฉนิ “ตฺมเห กิร เม ปุตฺตสฺส เกสซชฺชํ ชานาถ ภนฺเต
ติ ฯ “อาม ชานามิติ ฯ “กี ลทฺธํ วฏฺฏตีติ ฯ “อจฺฉรรคฺคหณฺมตฺตํ
สิทฺธตฺถกํ ลทฺธํ วฏฺฏตีติ ฯ “ลภิสฺสามิ ภนฺเต, กสฺส ปน เคเห
ลทฺธํ วฏฺฏตีติ ฯ “ยสฺส เคเห ปุตฺโต วา ชีตา วา น โภจ
มตฺตปฺพุโพติ ฯ สว “สวฏฺฐ ภนฺเตติ สตฺถารํ วนฺทิตฺวา มตฺตปุตฺตัง
องฺเณนาทาย อนฺโตคามํ ปวิสิตฺวา ปจฺมเคหสฺส ทฺวาเร จตฺวา “อตฺถิ
นุ โข อิมสฺมี เคเห สิทฺธตฺถโก, ปุตฺตสฺส กิร เม เกสซชชเมตฺนฺติ
วตฺวา, “อตฺถีติ วุตฺเต, “เตนฺหิ เทถาติ, เตหิ อหริตฺวา สิทฺธตฺถ
เกสฺส ทียมาเนสฺสุ, “อิมสฺมี เคเห ปุตฺโต วา ชีตา วา มตฺตปฺพุโพ
กจฺจ จินฺตฺถิ อมฺมาติ ปุจฺฉนิตฺวา, “กี วเทสิ อมฺม, ชีวมานา หิ กติป
ยา, มตฺกาเอว พหุกาติ วุตฺเต, “เตนฺหิ คณฺหถ โว สิทฺธตฺถเก,
เนตํ มม ปุตฺตสฺส เกสซชชนฺติ ปฏฺฐิอทาสิ; อิมินา นียาเมน
อาทิตฺโต ปฏฺฐาย ปุจฺฉนฺตี วิจริ ฯ สว เอกเคเหปิ สิทฺธตฺถเก อคฺค

เหตุวา สายณหสมเย จินฺตลสิ “อโห ภาริยํ กมมํ อหํ ‘มเมว ปุตุ
 โต มโตติ สลฺลคมกาสี, สกลคาม ปน ชีวนฺเตหิ มตกาเอว พหุ
 ตราติ ฯ ตสฺสา เอวํ จินฺตยมานาย ปุตุตลสิเนเหเน มุทกํ ททยํ
 ฤทฺธภาวํ อคมาสิ, สว ปุตุตทกํ อรณฺเณ ฉทฺทเหตุวา สตุถุ สนฺตีกํ
 คนฺตวา วนฺทิตวา เอกมนฺตํ อฏฺฐาสิ ฯ อถ นํ สตุถา “ลทฺธา
 เต เอกจฺจรมตฺตา สิทฺธตฺถกาติ อาท ฯ “น ลทฺธา ภาเนเต, สกลคา
 เม หิ ชีวนฺเตหิ มตกาเอว พหุตราติ ฯ อถ นํ สตุถา “ตฺวํ
 ‘มเมว ปุตุโต มโตติ สลฺลคฺกฺเขสิ, ฐวธมฺโม เอส สตุถานํ, มจฺจุ
 ราชา หิ สพฺเพ สตุเต อปริปฺพณฺณชฺฌาเสเอว มโหโฆ วิย ปริกฺสุ
 สมานเวยว อปายสมฺมุทเท ปกฺกชิปตีติ วตฺวา ธมฺมํ เทเสณฺโต อิมํ คาถมาท

" ตํ ปุตุตปฺสฺสมมตฺตํ พุยาสตุตมณฺสํ นรํ

สตุตํ คามํ มโหโฆว มจฺจุ อาทาย คจฺจตีติ ฯ

คาถาปริโยसानเน กิสวโคตมี โสตาปตฺติผลเ สตุถุหิ,
 อณฺเวยปิ พหุ โสตาปตฺติผลาทีนํ ปาปฺณีสฺสูติ ฯ

สว ปน สตุถารํ ปพฺพชฺชํ ยาจิ ฯ สตุถา ภิกฺขุณฺนํ สนฺ
 ตีกํ เปเสตฺวา ปพฺพชาเปสิ ฯ สว ลทฺฐปสมฺปทา “กิสวโคตมี เถรี
 ติ ปณฺณายิ ฯ สว เอกทิวสํ อุโปสธาการเ วารํ ปตฺวา ทีปํ ชาเลตฺวา
 นิสินฺนา ทีปชาลา อุชฺชนฺติโย จ ภิชฺชนฺติโย จ ทิสฺวา “เอวเมว
 อิเม สตุถา ทีปชาลา วิย อุปฺปชฺชนฺติ เจว นิสฺรุชฺฌนฺติ จ,
 นิพฺพานํ ปตฺตา เอวํ น ปณฺณายนฺตีติ อารมฺมณํ อคฺคเหสิ ฯ สตุ
 ถา คนฺธกฺกุญฺยํ นิสินฺโน ว โอภาสํ ฝริตฺวา ตสฺสา สมฺมุเข นิสี
 ทิตฺวา กเถณฺโต วิย “เอวเมว โคตมี อิเม สตุถา ทีปชาลา
 วิย อุปฺปชฺชนฺติ เจว นิสฺรุชฺฌนฺติ จ, นิพฺพานํ ปตฺวา เอวํ น

